

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SOSYALİST ŞURALAR CUMHURİYETLERİ İTTİHADI ARASINDA MÜNAKİT SULAR MUKAVELESİNİN TÜRKÇE METNİNDE VE BU MUKAVELE İLE ONA MÜZEYYEL PROTOKOLUN TASDİKİNE DAİR KANUNDA VAKİ SEHİVLERİN TASHİHİ HAKKINDA 1163 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE NAFİA, BÜTÇE VE HARİCİYE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet 21 Kânunuevvel 1927
Muamelât Müdürlüyeti
Adet
6/5427

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine
Hükümetimizle Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti İttihadı arasında münakit sular mukavelesinin Türkçe metninde, ve bu mukavele ile buna müzeyyel Protokolun tasdikine mütedair Kanunda vakı sehivlerin tashihi hakkında Haricîye Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 14 Kânunuevvel 1927 tarihli içtimasında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvîp olunan Kanun lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe

Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında tarafeynin hudutlarını teşkil eden nehir, çay ve dere sularından tarzı istifadesi hakkında 8 Kânunusani 1927 tarihinde Kars'ta aktolunup 1168 numaralı Kanun ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine iktiran eden mukavelenin Fransızca metninin dördüncü maddesinin son fıkrasından evvel bir fıkra olarak mevcut bulunan «diğer taraf dahi aynı su sarfiyatını ayrıca tayin edip daha başka neticeler istihsal ederse bu sarfiyatın yeniden tayinini talep etmek hakkını haizdir.» ibaresinin Türkçe metnine geçirilmesi unutulmuş ve mezkûr mukavelenin Fransızca metninin onbirinci maddesinin dördüncü fıkrası, «Bu maddenin Aras, Arpa çayı, Posof çayı, Kura ve Çoruh nehir ve derelerine taalluku yoktur» suretinde tercüme edilmesi lâzımgeldiği halde Türkçe mukavele metninin aynı maddesinin aynı fıkrasına yanlış bir tercüme geçmiştir.

Diğer taraftan zikrolunan 1168 sayılı Kanunun birinci maddesinde anıfülbeyan mukavele ile ona müzeyyel protokolun tarihleri 8 Kânunuevvel 1926 olarak gösterilmiş olup halbuki bu mukavele ile protokol esasen 8 Kânunusani 1927 tarihinde imza edilmiştir.

Tarafeyni akıdeyn arasında gerek mukavelenin, gerek protokolun Fransızca metni muteber olmakla beraber Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bunların hükümlerini kabul ve icra etmek salâhiyetini Meclisi Âlfinin tasdikinden almakta bulunduğu ve Meclisi Âlfe bittabi Türkçe metin üzerine tasdik muamelesi cereyan ettiği cihetle, mukavelede ve kanunda vakı marelarz sehivlerin tashihi zımında bir kanuna ihtiyaç görülmüştür.

Tanzim olunan merbut kanun lâyihasının iki fıkrayı ihtiva eden birinci maddesi ile ikinci maddesi bu maksatla tahrir olunduğu gibi Kanunun 2 Ağustos 1927 tarihinden itibaren muteber olduğuna dair de üçüncü madde olmak üzere bir madde ilâve edilmiştir. Çünkü mevzubahis mukaveleyi ve protokolunu musaddak 1168 sayılı Kanunun maddeyi mahsusasında bu Kanunun neşir tarihinden muteber olacağı tasrih edilmiştir. Neşir tarihi ise; 3 Ağustos 1927 tarihidir. Tashihin makabline ircaı tabii ve bütün mukavele hükümlerinin aynı tarihte mer'iyete girmesi zaruridir.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 29.12.1927
Nafia Encümeni
6 Karar Numarası
5 Esas Numarası

Nafia Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Hükümetimizle Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti İttihadı arasında münakit sular mukavelesinin Türkçe metninde ve bu mukavele ile ona müzeyyel protokolun tasdikine mütedair Kanunda sehiv vakı olduğundan tashihi hakkında hükümetten mevрут ve Heyeti

Umumiyeden muhavvel lâiyhayı Kanuniye Hariciye ve Nafia Vekâletlerinden Encümene davet olunan memuru mahsuslarından izahatı lâzime alınarak tetkik ve müzakere olundu :

Fransızca metin ve kanunun siyak ve sebakına nazaran tercüme hatası olduğu anlaşıldığından lâiyha encümenimizce kabul olunmuştur.

Ancak kanunun manasını değiştirecek mahiyette bariz tercüme hatasının lâiyha Meclise sevk olunurken Hariciye Vekâletinin nazarı dikkatini celbetmesi Encümenimizce şayanı ehemmiyet görüldüğünün kayıt ve tezkârı lüzumlu görülmüştür.

Lâiyha bermucibi havale Bütçe Encümeni Alisine takdim kılındı.

Nafia Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Çorum	Kayseri
Mühendis Ziya	Ahmet Hilmi
Kâtip	Aza
Malatya	Kütahya
Mahmut Nedim	İsmail Hakkı
Aza	Aza
İçel	Samsun
Hakkı	Asım
Türkiye	

Büyük Millet Meclisi
Bütçe Encümeni
39 Mazbata Numarası
1/63 Esas Numarası

Bütçe Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti İttihadı arasında imza edilip 25 Haziran 1927 tarihli ve 1168 numaralı Kanun ile tasdik kılınan sular mukavelenamesinin Türkçe metni ile mezkûr Kanunun metninde vaki sehivlerin tashihine dair olup Nafia Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılınan Kanun Lâiyhası Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey hazır olduğu halde tetkik olundu :

Türkiye Cumhuriyeti ile Rus Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti İttihadı arasında münakit ve tarafeyn hudutlarını teşkil eyleyen, nehir, çay ve dere sularından sureti istifadeye ait olan mukavelename ile Serderabat Barajının inşasına müteallik olmak üzere bu mukavelenameye tezyil edilen protokolun Fransızca ve Türkçe metinleri arasında tercüme esnasında bazı sehivler vukua getirildiği ve mukavelename ve protokol esasen Fransızca olarak tanzim edildiği ve tarafeyn arasında bu metin muteber olduğu halde mukavelename ve protokol ahkâmını tatbik ve icra için hükümetin haiz olması lâzımgelen selâhiyeti tak-

lit eylediği nazarı itibare alarak Encümenimizce de Lâiyhayı Kanuniye esas itibariyle kabul edilmiş ve şekle ait bazı tashihat icra kılınarak Hariciye Encümenine tevdi buyurulmak üzere hazırlanan lâiyhanın Riyaseti Celileye takdimine karar verilmiştir.

14 Şubat 1928

Reis	Reis Vekili
Edirne	Burdur
Şakir	Salih Vahit
Mazbata Muharriri	Kâtip
Gaziantep	Kütahya
Ali Cenani	Niyazi Asım
Aza	Aza
Aydın	Erzurum
Mühendis Mitat Bey	Nafi Atuf
İmzada bulunmadı.	
Aza	Aza
Erzurum	Elâziz
Aziz	Hasan Tahsin
Aza	Aza
Bahkesir	Bursa
Ali Şuuri	Muhlis
Aza	Aza
Tokat	Sivas
Şevki	Rasim
Aza	Aza
Samsun	Kırklareli
Adil	Nahlit Bey
	İmzada bulunmadı.
Aza	Aza
Kırşehir	Niğde
Yahya Galip	Mehmet Atâ

Aza
Yozgat
Süleyman Sırrı
Hariciye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

19 Nisan 1928

Türkiye Cumhuriyeti ile Rus Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında münakit ve tarafeyn hudutlarını teşkil eyleyen nehir, çay ve dere sularından sureti istifadeye ait mukavelename ile Serderabat Barajının inşasına müteallik olmak üzere mezkûr mukavelenameye müzeyyel protokolün tasdiki hakkındaki 25 Haziran 1927 tarihli ve 1168 numaralı Kanun'da ve marezze mukavelenamenin Türkçe metninde bazı tashihat icrasına dair olup Nafia ve Bütçe Encümenleri Mazbatalarıyla birlikte Encü-

menimize tevdi kılınan kanun lâiyhası tetkik olundu.

Tarafeyni akıdeynce esasen Fransızca olarak tanzim edilmiş ve Fransızca metinlerinin muteber olması kararlaştırılmış olan mezkûr mukavelename ve protokolun Türkçe metninde bazı tashihat icrasını tazammun eden bu kanun lâiyhası, tab ve tertip hatasından mütevellit sehivlerin tashihini istihdaf etmekte olduğu cihetle encümenimizce de esas itibariyle kabul edilmiş ve Bütçe Encümeninin tespit eylediği şekil muvafık görülmüş olduğundan Riyaseti Celileye takdimine karar verilmiştir.

Hariciye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Erzincan

Saffet

Kâtip

Edirne

Zeki Mesut

Aza

M. Cemil

Aza

Tokat

Bekir Lutfi

Hükümetin Teklifi

Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında mün'akıt sular mukavelesinin Türkçe metninde ve bu mukavele ile ona müzeyyel protokolun tasdikine dair kanunda vaki sehivlerin tashihini hakkında Kanun lâiyhasıdır.

Birinci madde — Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında tarafeynin hudutlarını teşkil eden nehir, çay ve dere sularından tarzı istifadesini mutazammın 8 Kânunusani 1927 tarihinde Kars'ta akdolunup 1168 sayılı Kanun ile tasdik edilen mukavelenin Türkçe metninde aşağıda gösterilen tashihler yapılacaktır.

(A) Mezkûr mukavele metninin dördüncü maddesinin son fıkrasından evvel, bir fıkra olarak aşağıda yazılan ibare ilâve edilecektir:

«Diğer taraf dahi aynı su sarfiyatını ayrıca tayin edip daha başka neticeler istihsaf ederse bu sarfiyatın yeniden tayinini talep etmek hakkını haizdir.»

(B) Mezkûr mukavele metninin onbirinci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıda yazıldığı veçhile tashih edilecektir:

«Bu maddenin Aras, Arpa çayı, Posof çayı, Kura ve Çoruh nehir ve derelerine taalluku yoktur.»

İkinci madde — Zikrolunan 1168 sayılı Kanunun

birinci maddesinde mukavele ve protokol tarihleri olmak üzere gösterilen 8 Kânunuevvel 1926 tarihi, 8 Kânunusani 1927 olarak tashih edilecektir.

Üçüncü madde — Bu kanun 3 Ağustos 1927 tarihinden muteberdir.

Dördüncü madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Dahiliye, Hariciye, Maliye, Nafia Vekilleri memurur.

14 Kânunuevvel 1927

Başvekil İsmet	Adliye Vekili Mahmut Esat
Müdafaayı Millîye Vekili Mustafa Abdülhalik	Bahniye Vekâleti Vekili Mustafa Abdülhalik
Dahiliye Vekili Şükrü Kaya	Hariciye Vekili Doktor Tefvik Rüştü
Maliye Vekili Saraçoğlu Şükrü	Maarif Vekili Mustafa Necati
Nafia Vekili Behiç	Ziraat Vekili Mustafa Rahmi
Ticaret Vekâleti Vekili Mustafa Rahmi	Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik

Bütçe Encümeninin Tadili

Türkiye Cumhuriyeti ile Rus Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında mün'akıt ve tarafeyn hudutlarını teşkil eyleyen nehir, çay ve dere sularından sureti istifadeye ait mukavelename ile Serderabat Barajının inşasına müteallik olmak üzere mezkûr mukavelenameye müzeyyel protokolun tasdiki hakkındaki 25 Haziran 1927 tarihli ve 1168 numaralı Kanunda ve marezzikir mukavelenamenin Türkçe metninde bazı tashihat icrasına dair kanun lâiyhası

Birinci madde — Türkiye Cumhuriyeti ile Rus Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında mün'akıt ve tarafeyn hudutlarını teşkil eyleyen nehir, çay ve dere sularından sureti istifadeye ait mukavelename ile Serderabat barajının inşasına müteallik olmak üzere mezkûr mukavelenameye müzeyyel protokolun tasdiki hakkındaki 25 Haziran 1927 tarihli ve 1168 numaralı Kanunda mukavele ve protokol tarihleri olmak üzere muharrer 8 Kânunuevvel 1926 tarihi, 8 kânunusani 1927 suretinde tashih olunmuştur.

İkinci madde — Türkiye Cumhuriyeti ile Rus Sosyalist Şuralar Cumhuriyetleri İttihadı arasında mün'akıt ve tarafeyn hudutlarını teşkil eyleyen nehir, çay ve dere sularından sureti istifadeye ait olup 25 Haziran 1927 tarihli ve 1168 numaralı Kanun ile tasdik

kılınan mukavelenamenin Türkçe metninde aşağıda gösterilen tashihler yapılmıştır :

A) Mezkûr mukavelenamenin Türkçe metninin dördüncü maddesine son fıkradan evvel aşağıdaki fıkra ilâve olunmuştur :

«Diğer taraf dahi aynı su sarfiyatını ayrıca tayin edip daha başka neticeler istihsal ederse bu sarfiyatın yeniden tayinini talep etmek hakkını haizdir.»

B) Mezkûr mukavelenamenin Türkçe metninin

onbirinci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde tashih edilmiştir :

«Bu maddenin Aras, Arpa çayı, Posof çayı, Kura ve Çoruh Nehir ve derelerine taalluku yoktur.»

Üçüncü madde — Bu Kanun 3 Ağustos 1927 tarihinden muteberdir,

Dördüncü madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Dahiliye, Hariciye, Maliye ve Nafia Vekilleri me-murdur,

